

I

(Usnesení, doporučení a stanoviska)

DOPORUČENÍ

RADA

DOPORUČENÍ RADY

ze dne 20. listopadu 2017

o sledování uplatnění absolventů

(Text s významem pro EHP)

(2017/C 423/01)

RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na články 165 a 166 této smlouvy,

s ohledem na návrh Evropské komise,

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) Zaměstnatelnost absolventů, kteří ukončili vzdělávání a odbornou přípravu, je v řadě členských států předmětem obav, zejména proto, že míra zaměstnanosti čerstvých absolventů vysokoškolského vzdělávání v Unii po finanční krizi v roce 2008 ⁽¹⁾ dosud nedosáhla původní výše a situace v oblasti zaměstnanosti absolventů programů odborného vzdělávání a přípravy se mezi členskými státy liší.
- (2) Členské státy proto byly prostřednictvím hlavních směrů politik zaměstnanosti pro rok 2015 ⁽²⁾ vyzvány, aby ve spolupráci se sociálními partnery podporovaly produktivitu a zaměstnatelnost prostřednictvím vhodné nabídky příslušných znalostí, dovedností a kompetencí.
- (3) Pro dosažení tohoto cíle jsou zásadní kvalitní informace o tom, co absolventi dělají po získání své kvalifikace nebo po ukončení odborného vzdělávání a přípravy, aby bylo možné pochopit příčiny problémů se zaměstnaností absolventů v určitých regionech, hospodářských odvětvích nebo absolventů určitých oborů vysokoškolského vzdělávání nebo odborného vzdělávání a přípravy a nalézt řešení těchto problémů se zaměstnaností. Hodnota těchto informací je zdůrazněna ve Standardech a směrnicích pro zajišťování kvality v Evropském prostoru vysokoškolského vzdělávání (ESG) ⁽³⁾ i v evropském referenčním rámci pro zajišťování kvality v oblasti odborného vzdělávání a přípravy (EQAVET) ⁽⁴⁾.
- (4) Nicméně vzhledem k tomu, že v mnoha částech Unie nejsou systémy pro sběr, analýzu a využití údajů o uplatnění absolventů vysokoškolského vzdělávání a odborného vzdělávání a přípravy dosud dobře rozvinuty, je zapotřebí lepších informací k tomu, aby se studenti mohli informovaně rozhodnout, co studovat, nebo pro to, aby bylo možné koncipovat vzdělávací programy nebo vládní politiku.
- (5) Kromě toho přechody na trh práce do značné míry závisí na ekonomickém kontextu, úrovni kvalifikace a oboru studia. Jsou rovněž ovlivněny sociálně-demografickými faktory a socioekonomickým zázemím rodiny ⁽⁵⁾. Sběr údajů o dopadu těchto různých faktorů je proto pro komplexní řešení této otázky zásadní.

⁽¹⁾ COM(2015) 0690 final.

⁽²⁾ Rozhodnutí Rady (EU) 2015/1848 ze dne 5. října 2015 o hlavních směrech politik zaměstnanosti členských států pro rok 2015 (Úř. věst. L 268, 15.10.2015, s. 28).

⁽³⁾ ISBN 952-5539-04-0.

⁽⁴⁾ Doporučení Evropského parlamentu a Rady ze dne 18. června 2009 o zavedení evropského referenčního rámce pro zajišťování kvality v oblasti odborného vzdělávání a přípravy (Úř. věst. C 155, 8.7.2009, s. 1).

⁽⁵⁾ Informace o dopadu pohlaví a přistěhovaleckého původu na přechod ze školy na trh práce viz OECD/Evropská unie (2015) *Indicators of Immigration Integration 2015 – Settling In* (Ukazatele integrace přistěhovalců 2015 – usazování), kapitola 13.

- (6) Ačkoliv mnohé členské státy systémy pro sledování vyvíjí, výměna znalostí a osvědčených postupů a vzájemné učení jsou omezené.
- (7) Vzhledem k tomu, že rozsah stávajících srovnatelných údajů je omezený a údaje shromažďované na vnitrostátní úrovni nejsou srovnatelné s údaji shromážděnými v jiných členských státech, představuje vyvozování závěrů z rozdílů v trendech nebo výsledcích v jednotlivých zemích a regionech náročný úkol.
- (8) Výsledky veřejné konzultace⁽¹⁾ o agendě Unie pro modernizaci vysokoškolského vzdělávání odhalily obavy, že vysokoškolské vzdělávání absolventům neposkytuje znalosti, dovednosti a kompetence, které potřebují, aby mohli v rychle se vyvíjejícím vzdělávacím a pracovním prostředí uspět, a že v některých členských státech nadále přetrvává nesoulad mezi nabízenými a požadovanými dovednostmi.
- (9) Členské státy požadují opatření na úrovni Unie zaměřená na zlepšování toku informací o zaměstnatelnosti, nesouladu mezi nabízenými a požadovanými dovednostmi a potřebách trhu práce. Zejména společná zpráva Rady a Komise pro rok 2015 o provádění strategického rámce evropské spolupráce v oblasti vzdělávání a odborné přípravy (ET 2020)⁽²⁾ navrhuje prosazování významu vysokoškolského vzdělávání pro trh práce a společenost, mimo jiné i lepším chápáním a předjímáním potřeb a výsledků trhu práce, například sledováním profesních drah absolventů.
- (10) Členské státy se v závěrech z Rigy z roku 2015 o novém souboru střednědobých cílů v oblasti odborného vzdělávání a přípravy pro období 2015–2020 rovněž zavázaly k zajištění průběžného informování a cyklické zpětné vazby prostřednictvím opatření, jako jsou například využívání údajů o zaměstnatelnosti absolventů odborného vzdělávání a přípravy a kombinování údajů o učení, vstupu na trh práce a profesní dráze, rozvoj kapacit subjektů na vnitrostátní úrovni s cílem využívat údaje o absolventech pro přizpůsobování vzdělávacích programů, profesních profilů a obsahu kvalifikací odborného vzdělávání a přípravy novým hospodářským a technickým požadavkům.
- (11) V usnesení o prosazování socioekonomického rozvoje a inkluzivnosti v EU prostřednictvím vzdělávání: přínos vzdělávání a odborné přípravy pro evropský semestr 2016⁽³⁾ členské státy jako prioritní záležitost následně zdůraznily význam řešení nesouladu mezi nabízenými a požadovanými dovednostmi a nedostatků v oblasti dovedností.
- (12) Výše uvedené navázalo na předchozí činnost. V závěrech Rady o podnikavosti ve vzdělávání a odborné přípravě⁽⁴⁾ z roku 2014 se členské státy dohodly, že při posuzování kvality a účinnosti podnikatelské výchovy v rámci vzdělávání a odborné přípravy budou pokud možno využívat informace získané na základě sledování.
- (13) V roce 2013 se členské státy v závěrech Rady o sociálním rozměru vysokoškolského vzdělávání⁽⁵⁾ dohodly, že usnadní poskytování informací o příležitostech a výsledcích souvisejících se vzděláváním a trhem práce.
- (14) V závěrech Rady o zaměstnatelnosti absolventů vzdělávání a odborné přípravy⁽⁶⁾ z roku 2012 se členské státy dohodly stanovit referenční úroveň, že do roku 2020 by mělo být zaměstnáno 82 % absolventů ve věku 20–34 let, kteří ukončili vzdělávání nebo odbornou přípravu nejpozději tři roky před referenčním rokem, a že budou podíl zaměstnaných absolventů vzdělávání a odborné přípravy monitorovat s cílem posílit empirickou základnu pro rozvoj politik v oblasti, kde se vzdělávání a odborná příprava setkávají se zaměstnáním, přičemž členské státy a Komise souhlasily, že budou shromažďovat kvalitativní informace a osvědčené postupy, aby mohly doplnit kvantitativní monitorování a posílit základnu pro fakticky podloženou tvorbu politik.
- (15) Komise proto ve sdělení o nové agendě dovedností pro Evropu⁽⁷⁾ jako prioritu stanovila zlepšení poznatků a informovanosti o dovednostech za účelem lepšího výběru povolání, a to tím, že navrhla iniciativu pro sledování uplatnění absolventů terciárního vzdělávání, jejímž cílem bude poskytnout členským státům podporu při zlepšování informací o přechodu absolventů na trh práce. V této souvislosti představuje toto doporučení doplňkový přístup k iniciativám členských států a příslušné závazky jsou dobrovolné.

(1) SWD/2016/0195 final.

(2) Úř. věst. C 417, 15.12.2015, s. 25.

(3) Usnesení Rady a zástupců vlád členských států zasedajících v Radě ze dne 24. února 2016 o prosazování socioekonomického rozvoje a inkluzivnosti v EU prostřednictvím vzdělávání: přínos vzdělávání a odborné přípravy pro evropský semestr 2016 (Úř. věst. C 105, 19.3.2016, s. 1).

(4) Úř. věst. C 17, 20.1.2015, s. 2.

(5) Úř. věst. C 168, 14.6.2013, s. 2.

(6) Úř. věst. C 169, 15.6.2012, s. 11.

(7) COM(2016) 381 final.

DOPORUČUJE ČLENSKÝM STÁTŮM:

v souladu s příslušnými vnitrostátními a unijními právními předpisy, zejména se směrnicí 95/46/ES týkající se ochrany osobních údajů⁽¹⁾, dostupnými zdroji a vnitrostátními okolnostmi a v úzké spolupráci se všemi zúčastněnými stranami:

1. Zlepšit dostupnost a kvalitu informací o činnostech absolventů⁽²⁾ a případně osob, které ukončily vysokoškolské vzdělávání nebo odborné vzdělávání a přípravu bez absolvování, včetně toho, aby státy do roku 2020 dosáhly pokroku, pokud jde o vytváření systémů sledování uplatnění absolventů, které mohou zahrnovat:
 - a) sběr relevantních anonymizovaných administrativních statistických údajů ze vzdělávacích a daňových databází a databází obyvatelstva a sociálního zabezpečení;
 - b) vývoj longitudinálních šetření absolventů na úrovni systému vzdělávání a případně na institucionální úrovni, s ohledem na význam kvalitativních údajů o přechodu osob na trh práce nebo do dalšího vzdělávání a odborné přípravy, a jejich následných profesních drah a
 - c) možnost, aby mohly veřejné orgány na anonymizované bázi propojovat údaje z různých zdrojů, a vytvořit tak souhrnný obraz uplatnění absolventů.

Obsah shromažďovaných údajů

2. S ohledem na ambiciózní záměr toto doporučení Rady spočívající ve zlepšení srovnatelnosti údajů by členské státy měly shromažďovat údaje v následujících oblastech:
 - a) sociobiografické a socioekonomické informace
 - b) informace o vzdělávání a odborné přípravě
 - c) informace o vzdělávání nebo dalším vzdělávání a odborné přípravě
 - d) relevance vzdělávání a odborné přípravy pro zaměstnání nebo celoživotní učení
 - e) kariérní postup

Longitudinální šetření absolventů

3. Podpořit vysokou, reprezentativní a kontinuální míru návratnosti longitudinálních šetření absolventů a pokud možno sledování uplatnění absolventů, kteří se přestěhovali do zahraničí, buď za účelem vzdělávání a odborné přípravy, nebo po dokončení svého vzdělávání a odborné přípravy.

Evropská spolupráce

4. Zapojit se do sítě odborníků, která podněcuje spolupráci a vzájemné učení mezi členskými státy o systémech sledování a jejich další rozvoj. Tato síť prozkoumá možnosti vývoje srovnatelných údajů a společných definic, jak je uvedeno v odstavci 2. Pokud jde o longitudinální šetření, jak je uvedeno v odstavcích 3 a 9, síť prozkoumá možnosti vývoje společných zásad a zváží optimální frekvenci a způsob, jímž by bylo možné sledovat absolventy, kteří se přestěhovali do zahraničí.
5. Tato síť má být zorganizována v souladu se stávajícími řídicími strukturami pro spolupráci na základě rámce vzdělávání a odborné přípravy ET 2020, aniž jsou dotčeny jakékoliv nové struktury, které mohou následovat.

Šíření a využívání výsledků

6. Podniknout kroky k zajištění včasného, pravidelného a rozsáhlého šíření a využívání výsledků analýzy sledování uplatnění absolventů s cílem:
 - a) posílit profesní poradenství pro budoucí studenty, stávající studenty a absolventy;
 - b) podporovat sestavování a aktualizaci vzdělávacích programů, aby se zlepšilo získávání relevantních dovedností a zaměstnatelnost;
 - c) zlepšit soulad mezi poptávanými a nabízenými dovednostmi, aby se podpořily konkurenceschopnost a inovace na místní, regionální a celostátní úrovni a vyřešil se nedostatek dovedností;

⁽¹⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 95/46/ES ze dne 24. října 1995 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů (Úř. věst. L 281, 23.11.1995, s. 31).

⁽²⁾ Pro účely tohoto doporučení Rady pojem „absolvent“ odkazuje na osobu, která dokončila jakoukoliv úroveň vysokoškolského vzdělávání nebo odborného vzdělávání a přípravy (minimálně úroveň 4 evropského rámce kvalifikací). Nicméně se uznává, že některé členské státy mají rovněž iniciativy pro sledování osob, které ukončily školu předčasně.

- d) plánovat s ohledem na vyvíjející se potřeby v oblasti zaměstnávání, vzdělávání a společnosti a tyto potřeby předvídat; a
- e) přispět k rozvoji politik na vnitrostátní úrovni i na úrovni EU.

Financování

- 7. Zajistit udržitelnost iniciativ pro sledování uplatnění absolventů tím, že se vyčlení odpovídající víceleté zdroje, využijí vnitrostátní nebo evropské zdroje financování, jako například program Erasmus+ nebo evropské strukturální a investiční fondy, v příslušných případech a v souladu se stávajícími zdroji, právním základem a prioritami vymezenými pro období let 2014–2020, aniž jsou dotčena jednání o příštím víceletém finančním rámci.

Podávání zpráv

- 8. Do dvou let od přijetí tohoto doporučení a poté pravidelně prostřednictvím sítě odborníků vyhodnocovat pokrok v provádění tohoto doporučení a podávat Komisi o tomto pokroku zprávy.

DOPORUČUJE KOMISI:

- 9. Vyvinout pilotní fázi šetření evropských absolventů terciárního vzdělávání⁽¹⁾, jehož cílem je zlepšit dostupnost srovnatelných informací o uplatnění absolventů v zaměstnání a ve společnosti a které bude zohledňovat výsledky studie proveditelnosti Eurograduate⁽²⁾ a zkušenosti členských států s jejich systémy sledování uplatnění absolventů. Do tří let od přijetí tohoto doporučení předložit síti odborníků zprávu o výsledcích této pilotní studie. Pokud bude pilotní fáze úspěšná, bude Komise konzultovat členské státy ohledně toho, zda přistoupit k úplnému provedení šetření evropských absolventů terciárního vzdělávání.
- 10. Podle potřeby podporovat budování kapacit za účelem vytvoření systémů sledování uplatnění absolventů, a to na základě osvědčených postupů. V případě odborného vzdělávání a přípravy bude zahrnovat ucelené mapování ve všech členských státech, které se bude zabývat možnostmi spolupráce na úrovni Unie a které by mohlo být základem pro prozkoumání proveditelnosti šetření evropských absolventů odborného vzdělávání a přípravy, bude-li to považováno za nezbytné. V rámci budování kapacit bude rovněž podporována spolupráce mezi orgány, poskytovateli odborného vzdělávání a přípravy a poradenskými službami za účelem zlepšení dostupnosti, srovnatelnosti a spolehlivosti údajů o sledování uplatnění absolventů.
- 11. Podporovat vzájemné učení a výměnu osvědčených postupů, posílit spolupráci prostřednictvím vytvoření a podpory sítě odborníků, jakož i spolupracovat s dalšími příslušnými skupinami odborníků, mezinárodními organizacemi a orgány a agenturami EU.
- 12. Zajistit, aby byly výsledky analýzy sledování uplatnění absolventů k dispozici pro využití členskými státy a zúčastněnými stranami.
- 13. Podpořit využívání evropských zdrojů financování, jako je například program Erasmus+ nebo evropské strukturální a investiční fondy, a to ve vhodných případech a v souladu s jejich finanční kapacitou, právním základem, rozhodovacími postupy a prioritami vymezenými pro období let 2014–2020, aniž jsou dotčena jednání o příštím víceletém finančním rámci.
- 14. Předložit Radě zprávu o provádění tohoto doporučení do pěti let od jeho přijetí.

V Bruselu dne 20. listopadu 2017.

Za Radu
předsedkyně
M. REPSOVÁ

⁽¹⁾ Minimálně pro úroveň 5 evropského rámce kvalifikací.

⁽²⁾ Studie proveditelnosti Eurograduate se týká pouze vysokoškolského vzdělávání.